C/2026/1957

28.4.2026

Avizul Comitetului Economic și Social European

My Voice, My Choice: pentru avorturi sigure și accesibile

(aviz din proprie inițiativă)

(C/2026/1957)

Raportor: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Consiliere	Lidia FERNÁNDEZ MONTES (pentru raportor, Grupul II) Rugilė BUTKEVIČIŪTĖ (pentru Grupul III)
Decizia Adunării Plenare	18.9.2025
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	26.11.2025
Data adoptării în sesiunea plenară	21.1.2026
Sesiunea plenară nr.	602
Rezultatul votului (pentru/împotrivă/abțineri)	196/12/11

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European (CESE) evidențiază și își exprimă recunoștința pentru eforturile depuse în cadrul inițiativei cetățenești europene promovate de mișcarea „My Voice, My Choice” („Vocea mea, alegerea mea”), care a găsit o modalitate pragmatică de a aborda garantarea respectării dreptului femeilor la avort în UE.

1.2. Ca răspuns la această inițiativă, CESE reiterează că avortul este și trebuie să fie un drept al omului strâns legat de multe alte drepturi, nu numai de dreptul la sănătate, și că exercitarea reală și efectivă a acestuia trebuie să fie garantată dintr-o perspectivă intersecțională.

1.3. CESE solicită Comisiei Europene să prezinte o propunere de sprijin financiar pentru statele membre, astfel încât orice femeie din Europa care încă nu are acces la avort în condiții de siguranță și legalitate să poată întrerupe sarcina în siguranță, în conformitate cu dreptul intern.

1.4. CESE reafirmă că refuzul sau obstrucționarea serviciilor de avort constituie violență de gen instituțională în sensul Convenției de la Istanbul și al Directivei (UE) 2024/1385 ([1]). Prin urmare, statele membre trebuie să includă accesul la avort în sistemele proprii de prevenire a violenței de gen și de sprijinire a victimelor și, în special, în sistemele de sănătate publică.

1.5. CESE subliniază că, în conformitate cu articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), cu articolul 8 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), precum și cu articolele 1, 3, 21 și 35 din Carta drepturilor fundamentale, accesul la avort în condiții de siguranță și legalitate face parte din obligația Uniunii de a apăra demnitatea, integritatea și egalitatea femeilor.

([1]) Directiva (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (JO L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj).

1.6. Decizia de a întrerupe o sarcină trebuie să aparțină exclusiv femeii în cauză, care trebuie să decidă în mod independent și lipsit de constrângeri, dezinformare și stigmatizare.

1.7. CESE subliniază că accesul la avort în condiții de siguranță și legalitate trebuie să fie însoțit de politici și programe care să garanteze libertatea de a alege în cunoștință de cauză și o educație sexuală cuprinzătoare pentru întreaga populație. Orice femeie sau fată are dreptul de a lua decizii autonome și bazate pe date fiabile cu privire la corpul său și la viața sa reproductivă, fără a fi influențată de constrângeri, dezinformare sau stigmatizare.

1.8. Educația sexuală cuprinzătoare, astfel cum se prevede la articolul 14 din Convenția de la Istanbul, în Strategia UE privind drepturile copilului și în orientările tehnice internaționale ale UNESCO privind educația sexuală cuprinzătoare, este esențială pentru prevenirea sarcinilor nedorite, promovarea egalității de gen și protecția împotriva violenței sexuale.

1.9. CESE îndeamnă statele membre să integreze în programele din școli și în programele comunitare relevante o educație sexuală cuprinzătoare, riguroasă din punct de vedere științific și adaptată vârstei și diferitelor capacități, să introducă monitorizarea și evaluarea acestor programe și să se asigure că profesioniștii din domeniul sănătății au calificarea necesară pentru a respecta consimțământul în cunoștință de cauză și autonomia pacientelor.

1.10. CESE consideră că Comisia Europeană va trebui să clarifice modul în care vor fi structurate fondurile UE pentru a finanța exercitarea acestui drept, precum și mecanismele de sprijin financiar pentru organizațiile societății civile care oferă asistență femeilor care iau în calcul opțiunea unui avort.

1.11. În absența unor date care să faciliteze punerea în aplicare corespunzătoare a unor politici eficace, CESE recomandă ca Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) și Eurostat să colecteze date defalcate privind sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente.

1.12. CESE consideră că este nevoie ca aceste drepturi ale femeilor să fie consolidate în fața atacurilor extremei drepte și ale grupurilor fundamentaliste.

2. **Observații generale**

2.1. Campania *„My Voice, My Choice”* le oferă cetățenilor UE ocazia de a contribui la îmbunătățirea vieții, a libertăților și a siguranței femeilor, indiferent de locul unde trăiesc în Uniune și de situația în care se află.

2.2. În acest sens, campania evidențiază că lipsa accesului femeilor la exercitarea dreptului la avort în multe țări din Europa nu numai că le expune riscului de vătămare fizică, ci exercită și presiuni economice și psihice nejustificate asupra femeilor și familiilor, în special asupra celor care trăiesc în condiții sociale, economice, profesionale sau culturale precare și au cele mai reduse posibilități.

2.3. Prin urmare, CESE solicită Comisiei Europene să prezinte o propunere de sprijin financiar pentru statele membre, astfel încât orice femeie din Europa care încă nu are acces la avort în condiții de siguranță și legalitate să poată întrerupe sarcina în siguranță, în conformitate cu dreptul intern.

2.4. Această soluție ar putea lua forma unui mecanism de participare voluntară deschis statelor membre: dintre acestea, cele care aleg să participe ar primi sprijin financiar din partea UE pentru a compensa sarcina generată de acest efort de solidaritate. Inițiativa cetățenească europeană cu același titlu intră în sfera competențelor de sprijin ale UE.

2.5. Inițiativa a primit semnături de susținere din partea a 1 124 513 persoane din Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Croația, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Țările de Jos și Ungaria. În acest sens, CESE remarcă efortul reprezentat de strângerea acestor semnături.

2.6. Inițiativa, înregistrată la 10 aprilie 2024, a fost validată la 1 septembrie 2025, fapt ce indică clar că se înscrie în sfera de competență a UE și în afara competențelor statelor membre.

2.7. CESE își manifestă pe deplin susținerea față de această inițiativă, care marchează încă un pas înainte către garantarea unui avort în condiții de siguranță, legalitate și accesibilitate pentru femeile din UE.

3. **Observații specifice**

3.1. Accesul la avort în condiții de siguranță și legalitate trebuie să constituie un drept al omului, întrucât este un aspect care ține de drepturile omului și garantarea sa reprezintă cea mai bună modalitate de a proteja autonomia corporală a femeilor și de a reduce mortalitatea maternă.

3.2. Decizia de a întrerupe o sarcină trebuie să aparțină exclusiv femeii în cauză, care trebuie să decidă în mod independent și lipsit de constrângeri, dezinformare și stigmatizare.

3.3. Statele au obligația de a respecta, proteja și concretiza drepturile omului, inclusiv pe cele referitoare la sănătate și la autonomia corporală, sexuală și reproductivă. Atunci când serviciile de avort în condiții de siguranță și legalitate sunt restricționate în mod nejustificat sau nu sunt pe deplin disponibile, restricțiile se răsfrâng nu numai asupra accesului la avort, ci chiar asupra acestui drept în sine, ceea ce poate pune în pericol multe alte drepturi ale omului protejate la nivel internațional, printre care se numără dreptul la nediscriminare și la egalitate, dreptul la viață, la sănătate și la informare, dreptul de a nu fi supus unor tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, dreptul la viață privată, la autonomie și integritate fizică, dreptul de a decide asupra numărului de copii și a intervalului dintre nașteri, dreptul la libertate, dreptul de a beneficia de progresele științifice și dreptul la libertatea de conștiință și religie.

3.4. Aceste drepturi sunt prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului și protejate prin numeroase tratate internaționale, cum ar fi Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (PIDESC), Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP), Convenția ONU împotriva torturii (UNCAT), Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW), Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) și Convenția cu privire la drepturile copilului (CDC), precum și în tratate regionale încheiate în Africa, America și Europa.

3.5. Articolul 12 alineatul (1) din Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei prevede că „[s]tatele părți vor lua toate măsurile necesare pentru eliminarea discriminării față de femei în domeniul sănătății, pentru a le asigura, pe baza egalității între bărbat și femeie, mijloace de a avea acces la serviciile medicale, inclusiv la cele referitoare la planificarea familială”. Mai precis, în Recomandarea sa generală nr. 35, Comitetul pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor declară în mod explicit că incriminarea avortului reprezintă un atac la sănătatea sexuală și reproductivă, o încălcare a drepturilor aferente ale femeilor și o formă de violență de gen, îndemnând statele să abroge toate actele legislative care incriminează avortul.

3.6. În conformitate cu articolul 2 din TUE, cu articolul 8 din TFUE, precum și cu articolele 1, 3, 21 și 35 din Carta drepturilor fundamentale, accesul la avort în condiții de siguranță și legalitate face parte din obligația Uniunii de a apăra demnitatea, integritatea și egalitatea femeilor.

3.7. Convenția privind drepturile persoanelor cu handicap obligă statele părți să ofere persoanelor cu handicap programe de sănătate și asistență medicală gratuite sau la prețuri accesibile, la fel de variate și de aceeași calitate cu cele de care beneficiază și celelalte persoane, inclusiv în domeniul sănătății sexuale și reproductive, precum și programe de sănătate publică adresate populației.

3.8. În plus, Comitetul pentru Drepturile Omului al ONU a recunoscut în mod specific că decizia unei femei de a-și întrerupe în mod voluntar sarcina face parte din dreptul la viață privată și că nerespectarea deciziei unei femei de a face un avort în condiții legale constituie o încălcare a dreptului la viață privată, inclusiv în cazurile în care sistemul judiciar intervine în respectiva decizie ([2]).

3.9. Mai recent, printre obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU se numără inclusiv sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente, în special la ținta 3.7 (asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familială, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproductive în strategiile și programele naționale) și la ținta 5.6 (asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței internaționale pentru populație și dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și cu documentele finale ale conferințelor de revizuire a acestora).

([2]) https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Women/WRGS/SexualHealth/INFO_Abortion_WEB.pdf.

3.10. De asemenea, CESE constată cu îngrijorare, în avizul său pe tema *„Violența împotriva femeilor ca problemă care ține de drepturile omului: situația actuală a măsurilor în întreaga UE”* ([3]), că restricțiile privind întreruperea liberă și voluntară a sarcinii în condiții de siguranță și hărțuirea cu care se confruntă femeile în acest context, în special în vecinătatea clinicilor, nu au fost considerate forme specifice de violență împotriva femeilor, și recomandă elaborarea unor acte legislative privind crearea unor zone sigure în vecinătatea clinicilor pentru a preveni hărțuirea și intimidarea.

3.11. Garantarea drepturilor sexuale și reproductive ale femeilor trebuie să includă dreptul de a putea decide în mod liber cu privire la întreruperea voluntară a sarcinii și dreptul la avort, precum și accesul efectiv la avort. În fața atacurilor sistematice ale grupurilor fundamentaliste și de extremă dreaptă, CESE consideră că este necesar să se adopte măsuri juridice în statele membre pentru a asigura nu numai existența acestor drepturi, ci și exercitarea lor în mod liber.

3.12. CESE observă că, chiar și în situațiile în care avortul este legal, disparitățile regionale și sociale continuă să limiteze accesul efectiv. În diferite zone rurale, mai sărace sau mai conservatoare din punct de vedere cultural, infrastructura medicală precară se suprapune cu stigmatizarea, presiunea morală și canoanele patriarhale înrădăcinate, care în unele contexte locale încă mai sunt influențate de coduri de onoare ale unui patriarhat tradițional sau de presiuni comunitare puternice. Aceste condiții favorizează teama, tăcerea și chiar nașterile clandestine, cu consecințe grave asupra sănătății fizice și mintale. CESE subliniază că asigurarea unui acces efectiv necesită nu numai garanții juridice și instituționale, ci și măsuri educaționale și sociale pentru a combate stigmatizarea și a proteja autonomia femeilor.

3.13. CESE reafirmă că refuzul sau obstrucționarea serviciilor de avort constituie violență de gen instituțională în sensul Convenției de la Istanbul și al Directivei (UE) 2024/1385. Prin urmare, statele membre trebuie să includă accesul la avort în sistemele proprii de prevenire a violenței de gen și de sprijinire a victimelor și, în special, în sistemele de sănătate publică.

3.14. La 4 martie 2024, Franța a consfințit prin Constituție garantarea libertății de a avorta, fiind astfel prima țară din lume în care avortul a devenit un drept constituțional, cu scopul de a institui o măsură de salvgardare în contextul regreselor înregistrate în ceea ce privește dreptul la avort în Uniune și în întreaga lume. Încă din ianuarie 2022, Emmanuel Macron, aflat la acea vreme în fruntea statului care deținea prin rotație Președinția Consiliului Uniunii Europene, a propus Parlamentului European includerea dreptului la avort în Carta drepturilor fundamentale a UE.

3.15. Există investigații care arată că o rețea complexă de 275 de entități, care a beneficiat de o finanțare în valoare de 1,18 de milioane USD în perioada 2019-2023, are drept obiectiv subminarea drepturilor sexuale și reproductive în Europa ([4]). CESE subliniază necesitatea unui răspuns european coordonat și proactiv pentru a proteja aceste drepturi.

3.16. Din toate aceste motive, CESE consideră, la fel ca alte organisme internaționale, că accesul la servicii legate de sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente – inclusiv la servicii de avort în condiții de siguranță și legalitate, care să garanteze accesul efectiv – constituie un drept fundamental, precum și că sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente sunt esențiale pentru respectarea demnității umane, fiind legate în mod intrinsec de combaterea violenței sexuale și de gen, de realizarea egalității de gen și de exercitarea unei game largi de alte drepturi ale omului, cum ar fi dreptul unei persoane la viață, sănătate, viață privată, securitate, nediscriminare, egalitate în fața legii și libertatea de a nu fi supusă torturii și altor tratamente sau pedepse cu cruzime, inumane sau degradante.

3.17. CESE reamintește angajamentul Uniunii ca tuturor femeilor și fetelor să li se garanteze autonomia corporală deplină și controlul absolut și autonom asupra aspectelor legate de sexualitatea lor și de drepturile lor sexuale și reproductive, precum și posibilitatea de a decide în mod liber în această privință, fără a fi supuse discriminării, constrângerii sau violenței ([5]).

3.18. Educația sexuală cuprinzătoare, astfel cum se prevede la articolul 14 din Convenția de la Istanbul, în Strategia UE privind drepturile copilului și în orientările tehnice internaționale ale UNESCO privind educația sexuală cuprinzătoare, este esențială pentru prevenirea sarcinilor nedorite, promovarea egalității de gen și protecția împotriva violenței sexuale.

([3]) Avizul Comitetului Economic și Social European – Violența împotriva femeilor ca problemă care ține de drepturile omului: situația actuală a măsurilor în întreaga UE (aviz din proprie inițiativă) (JO C, C/2025/2005, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2005/oj).

([4]) Forumul Parlamentar European pentru drepturile sexuale și reproductive: *The Next Wave: How Religious Extremism Is Regaining Power* („Următorul val: revenirea la putere a extremismului religios”).

([5]) https://www.igualdad.gob.es/wp-content/uploads/SRHR-MINISTERIAL-DECLARATION-SIGNED-2.pdf.

3.19. CESE îndeamnă statele membre să integreze în programele din școli și în programele comunitare relevante o educație sexuală cuprinzătoare, adaptată vârstei și diferitelor grupuri și riguroasă din punct de vedere științific și să introducă monitorizarea și evaluarea acestor programe, precum și să se asigure că profesioniștii din domeniul sănătății au calificarea necesară pentru a respecta consimțământul în cunoștință de cauză și autonomia femeilor.

3.20. CESE reamintește vulnerabilitatea deosebită a minorităților etnice și religioase, a femeilor migrante, a celor care provin din medii socioeconomice defavorizate sau locuiesc în zone rurale, precum și a femeilor cu handicap, a femeilor lesbiene sau bisexuale, printre altele, în ceea ce privește exercitarea dreptului la avort, subliniind, totodată, necesitatea unei abordări intersecționale.

3.21. CESE consideră că modificările legislative trebuie să fie însoțite de un sprijin financiar durabil pentru ca dreptul efectiv de acces la servicii de avort să devină o realitate.

3.22. CESE consideră că, astfel cum a subliniat Parlamentul European în rezoluția sa din 11 aprilie 2024 (cu 336 de voturi pentru, 163 împotrivă și 39 de abțineri), dreptul la avort și finanțarea acestuia ar trebui incluse în Carta drepturilor fundamentale a UE ([6]).

3.23. CESE solicită Comisiei Europene să își asume această inițiativă și să garanteze accesibilitatea dreptului la avort, precum și disponibilitatea efectivă a acestuia, stabilind un calendar de pus în aplicare în perioada imediat următoare.

3.24. CESE consideră că Comisia Europeană va trebui să clarifice modul în care vor fi structurate fondurile UE pentru a finanța exercitarea acestui drept, precum și mecanismele de sprijin financiar pentru organizațiile societății civile care oferă asistență femeilor care doresc să facă o întrerupere de sarcină.

3.25. În absența unor date în prezent, CESE recomandă ca EIGE și Eurostat să colecteze date defalcate privind drepturile sexuale și reproductive.

3.26. De asemenea, CESE solicită UE o politică de combatere activă a dezinformării cu privire la avort orchestrate de extrema dreaptă, care reprezintă o barieră în calea autonomiei femeilor și a exercitării drepturilor lor atât la sănătate în general, cât și la sănătate sexuală și reproductivă.

3.27. CESE condamnă regresele înregistrate în drepturile femeilor și toate încercările retrograde de a limita sau de a elimina măsurile de protecție existente în materie de sănătate, drepturi aferente sănătății sexuale și reproductive și egalitate între femei și bărbați.

3.28. CESE recunoaște rolul fundamental pe care îl joacă societatea civilă și, în special, organizațiile feministe și de protejare a drepturilor femeilor în apărarea dreptului la avort, mai ales în țările în care exercitarea acestui drept este interzisă sau restricționată, și în asigurarea accesului la avort prin influențarea reformei juridice, a prestării de servicii și a educării publicului. CESE solicită o finanțare specifică pentru a sprijini aceste organizații, în special în statele membre în care spațiul civic este tot mai restrâns, iar dreptul la avort este amenințat.

3.29. În plus, CESE îndeamnă statele membre și instituțiile UE să asigure protecția juridică, în mediul fizic și online, împotriva stigmatizării, a hărțuirii și a intimidării activiștilor, a profesioniștilor din domeniul sănătății și a femeilor care iau hotărârea de a avorta.

3.30. CESE constată cu profundă îngrijorare regresele înregistrate la nivel mondial în ceea ce privește asistența internațională în materie de planificare familială și drepturi aferente sănătății sexuale și reproductive. Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) a fost dintotdeauna unul dintre cei mai mari finanțatori ai serviciilor de planificare familială și sănătate reproductivă din lume, sprijinind milioane de femei și fete din întreaga lume, însă și-a anulat aproape în totalitate subvențiile pentru planificare familială și a reinstituit „regula călușului mondial”. CESE îndeamnă UE să își consolideze poziția de lider mondial în ceea ce privește apărarea drepturilor aferente sănătății sexuale și reproductive și să asigure accesul la serviciile de îngrijire vitale.

([6]) https://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20240408IPR20314/women-must-have-full-control-of-their-sexual-and-reproductive-health-and-rights.

3.31. Prin urmare, CESE evidențiază și își exprimă recunoștința pentru eforturile depuse de mișcarea „*My Voice, My Choice*” („Vocea mea, alegerea mea”) în cadrul inițiativei cetățenești europene, prin care s-a ajuns la o modalitate pragmatică de a aborda garantarea respectării dreptului femeilor la avort în UE. Comitetul reiterează că avortul este un drept fundamental strâns legat de multe alte drepturi, nu numai de dreptul la sănătate, și că exercitarea reală și efectivă a acestuia trebuie să fie garantată dintr-o perspectivă intersecțională.

Bruxelles, 21 ianuarie 2026.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Séamus BOLAND